

ЛИТЕРАТУРА

1. Друскин М. С. Игорь Стравинский. – Л-д.: Советский композитор, 1973. – 526 с.
2. Стравинский И.Ф. Хроника моей жизни. – Л-д.: Музгиз, 1963. – 196 с.
3. Сабина М. Искания... во имя чего? // ж.» Музыкальная жизнь.» 1962, №23.– С.16-18.
4. Уолтер Сорелл. Джордж Баланчин – современный классик //ж.» Америка « 1959, № 1. –С.10-13.
5. Баланчин Дж. Танцевальный элемент в музыке Стравинского //И. Ф. Стравинский. Статьи. Воспоминания. – М.: Советский композитор, 1985.– 376 с.
6. Наборщикова С. В. Баланчин и Стравинский: к проблеме музыкального- синтеза: Автореферат диссертации доктора искусствоведения: 17.00.02-Музыкальное искусство –М.: МГК, 2010.– 49 с.
7. Стравинский И. Ф. Мысли из музыкальной поэтики //И. Ф. Статьи и материалы. – М.: Советский композитор, 1973.– 526 с.
8. Ярустовский Б. М. Игорь Стравинский. – М.: Советский композитор, 1963.– 292 с.

УДК 159.94:18:687.016

Козубай Л.І.

(Хмельницький, Україна)

МОДА ТА АРХІТЕКТУРА: СПІЛЬНА МОВА

*Стаття присвячена питанням взаємозв'язку моди та архітектури, корені якого сягають глибин віків. Архітектура і мода існують у тісному мистецькому зв'язку, на-
дихають одна іншу, обмінюються ідеями, використовують одні й ті ж самі терміни,
архітектурна споруда захищає людину від зовнішнього світу, а одяг допомагає зберегти
внутрішній світ.*

Ключові слова: фактура, орнамент, ескіз, розмір, образ, тектоніка.

*Статья рассматривает вопросы взаимосвязи между модой и архитектурой, ко-
торая своими корнями уходит в глубину веков. Архитектура и мода существуют в
тесной связи, вдохновляют друг друга, обмениваются идеями, они также используют
одни и те же термины. Архитектурное сооружение защищает человека от воздей-
ствий внешнего мира, а одежда помогает сберечь внутренний мир.*

Ключевые слова: фактура, орнамент, эскиз, размер, образ, тектоника.

*The article deals with the problems of interconnection between fashion and architecture.
This interconnection dates back to the ancient history. Architecture and fashion exists in
close connection inspiring one another, exchanging ideas. They also use similar terms. An
architectural structure keeps a human being off the external world and clothes help him to
save the internal essence.*

Key words: texture, decorative, design, draft outline, size, artistic image, tectonics.

Культура – це складне, неоднозначне явище, сукупність матеріальних та духовних цінностей, які створило й створює людство, та складових його духовно-суспільного буття. В ній своєрідно і кожного разу по-іншому відбивається наше життя, духовне та матеріальне. В даній статі зроблено спробу розглянути дві складові загальнолюдської культури: архітектуру та моду та проаналізувати їх зв'язок.

Відомості про зв'язок моди та архітектури необхідно шукати в глибинах сивої давнини – льодовиковому періоді – коли житло та одяг людина виготовляла з одних і тих самих матеріалів та за одною «технологією». Пізніше, проглядається схожість між канелюрами давньогрецьких храмів та складками античної туніки; силуетом готичного храму та середньовічним костюмом з його гостроносими туфлями, довгими рукавами та полами плащів, конічними жіночими головними уборами.

Передумовою діалогу між модою та архітектурою у новішу історію стало намагання дизайнерів створити для людини цілісне матеріальне середовище, яке включало і споруди, і предмети інтер'єру, і одяг [1:26].

Архітектура і мода існують у тісному мистецькому зв'язку, надихають одна іншу, обмінюються ідеями. Питаннями єдиного підходу до постановки творчої задачі та взаємозв'язку проєктної діяльності архітекторів і дизайнерів одягу цікавляться мистецтвознавці всього світу й знаходять все більше доказів цієї гіпотези. Архітектура і мода мають не тільки тотожні ідеї, вони використовують одні й ті ж самі терміни: фактура, орнамент, ескіз, розмір, образ, тектоніка тощо. Архітектура розглядається як макрокосмос, життєвий простір. Мода – мікрокосмос, «друга шкіра» людини, яку він вибирає самостійно. Архітектурна споруда захищає людину від зовнішнього світу, а одяг допомагає зберегти внутрішній світ.

Першим архітектурі з одягом порівняв римський архітектор Вітрувій, який жив у часи імператора Августа. У своєму трактаті «Про архітектуру» він писав: «От красоты обнаженного тела мы переходим к колоннам толщиной в одну восьмую их роста; там, где у человека ноги, – у колонны основание. Капитель похожа на человеческую голову с кудрями, она украшена витиеватым орнаментом, как венки из фруктов украшают прическу. Флюты, прочерчивающие тело колонны, похожи на ниспадающие складки ткани» [1:58].

Найкраще за все тісний зв'язок архітектури і моди забезпечує та ілюструє поняття «стиль» – одне з важливих понять, пов'язане з еволюцією напрямів мистецтва в цілому та архітектури й моди зокрема. Ми постійно оперуємо поняттями: стиль епохи, стиль архітектурних споруд, стиль історичного костюма, модний стиль, стиль митця та ін.

Стиль – узагальнююча категорія художнього мислення, яка характерна для певного етапу його розвитку, ідейна та художня спільність образотворчих прийомів у мистецтві певного періоду чи в окремому творі, художньо-пластична однорідність предметного середовища, що складається у ході розвитку матеріальної та художньої культури як єдиного цілого в об'єднанні різних областей життя. Стиль характеризує формально-естетичні ознаки об'єктів, що несуть певне навантаження. Стиль відбиває систему ідей та поглядів, в яких відображено світогляд епохи. Тому стиль можна вважати виразом

епохи, відбитком художнього переживання людиною свого часу. В стилі частково проявляється ідеал краси, який притаманний відповідній історичній епосі. Стиль являється конкретним втіленням емоційних особливостей та шляхів мислення, загальних для всієї культури та таких, що визначають основні принципи формоутворення і типи структурних зв'язків, які стануть основою однорідності предметного середовища на конкретному історичному етапі. Такі стилі називають «великими художніми стилями епохи, і вони проявляються у всіх видах мистецтва: архітектурі, скульптурі, живопису, літературі, музиці. Традиційно історію мистецтва розглядають як послідовну зміну великих стилів: «готика», «ренесанс», «бароко», «класицизм», «рококо», «неокласицизм», «ампір», «романтизм». Загальні принципи формоутворення, характерні для кожного «великого стилю» епохи, визначають і особливості формоутворення історичних споруд та одягу (костюма) кожного періоду, що надає можливість порівнювати форми та пропорційні членування костюма з архітектурними формами даного часу (наприклад, так історики порівнюють витягнуті форми головних уборів та взуття з націленими вгору шпильями готичних соборів).

Водночас зі зміною історичних епох пішли у минуле часи великих художніх стилів. Прискорення темпів життя людини і суспільства, розвиток інформаційних технологій, вплив нових технологій та масового ринку привели до того, що переживання людиною свого часу проявляється не в одному стилі, а у багатьох стильових формах й пластичних образах [2:61].

Але серед багатьох стилів можна виділити ті, які називають «класичними» – це стилі, які не виходять з моди, зберігаючи актуальність протягом довгого часу. Класичними стають стилі, яким притаманні певні якості. Саме ці якості дозволяють стилям надовго затримуватися, переживши величезну кількість різноманітних «мод» та модних течій: універсальність, багатофункціональність, цілісність та простота форм, відповідність потребам людини та довготривалим тенденціям образу життя.

Переконливим доказом міцного зв'язку моди та архітектури є те, що багато сучасних дизайнерів (Пако Рабанн, Джанфранко Ферре, Джанні Версаче) за своєю першою освітою архітектори. Їх перехід у нову професію став гармонійним та закономірним процесом: в обох мистецьких галузях діють принципово схожі закони, багато спільних термінів, а головне – робота на благо людини [2:144].

Сьогодні ідея єдності середовища існування людини переживає друге народження: костюм, інтер'єр, архітектура і навіть ландшафт розглядаються як складові оболонки різного масштабу, які огортають людське тіло. У пошуках нових ідей, форм й технологій мода і архітектура все більше зближуються та проникають одна в одну. Ключовий принцип обох практик – перетворення площини у об'ємну конструкцію. Цей спосіб створення одягу залишається незмінним вже протягом тисячоліть: полотнища тканини огортають людську фігуру та набувають її форм. Архітектори почали застосовувати такий підхід не так давно – з появою програмного забезпечення для проектування та дизайну.

У свою чергу мода шукає натхнення в архітектурних та інженерних будівлях: використання властивостей тканини для надання моделям одягу пишних форм (так звана «рідка архітектура»); конструювання одягу за принципом «висячого мосту»; застосування обручів та вшивних планок для надання одягу незвичних форм тощо.

Свого часу Шарль Бодлер сказав: «Щоб найкраще зрозуміти моду різних століть, роздивляючись модні ілюстрації, треба доповнити «кожну гравюру сучасною філософською ідеєю, яка виникає в пам'яті при згадці зображення».[3:29]

Сучасні мода та архітектура формують саму структуру взаємовідносин між людьми. Вони – думки, втілені у форми, філософія у дії. Тому подальший їхній розвиток – важливий показник здоров'я суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ермилова В.В. Моделирование и художественное оформление одежды: Учеб. пособие для сред. проф. образования: Учеб. пособие для нач. проф. образования / В.В. Ермилова, Д.Ю.Ермилова. – 2-е изд., стер. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 184 с.: ил.
2. Горбачева Л. М. Мода XX века: от Поля Пуаре до Эммануэля Унгаро. – М.: ГИТИС, 1996. – 289 с.
3. Которн Н. История моды в XX веке. – М.: Тривиум, 1998. – 317с.